

Agentschap Telecom
Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Naleving Metrologiewet door recreatiebedrijven

Onderzoeksrapport

Het onderzoek is uitgevoerd in 2018/2019. Agentschap Telecom was van plan dit onderzoeksrapport in maart 2020 te publiceren. Vanwege de coronacrisis en de gevolgen daarvan voor de recreatiebranche is toen besloten publicatie uit te stellen.

Datum: 16 maart 2020
Agentschap Telecom © 2020

Samenvatting

Agentschap Telecom heeft een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de naleving van de Metrologiewet (voorheen: IJkwet) door recreatiebedrijven. Veel recreatiebedrijven maken gebruik van zogenoemde tussenmeters elektriciteit en gas voor de verrekening van energieverbruik. Deze tussenmeters moeten voldoen aan de eisen uit de Metrologiewet. De wettelijke eisen hebben tot doel dat gasten van recreatiebedrijven vertrouwen kunnen hebben in het gemeten energieverbruik.

Agentschap Telecom heeft tijdens het onderzoek alleen gekeken of meters gekeurd en verzegeld zijn. Of de gebruikte meters correct meten is niet onderzocht.

Op ongeveer een kwart van de vakantieparken, campings en jachthavens in Nederland wordt gebruik gemaakt van tussenmeters elektriciteit en gas voor de verrekening van energieverbruik. Op 4 van de 5 locaties zijn één of meerdere tussenmeters aangetroffen die niet voldoen niet aan de wettelijke eisen en daarmee niet aan de Metrologiewet. 7 op de 10 elektriciteits-tussenmeters die op de bezochte recreatieterreinen worden gebruikt voor de verrekening van energieverbruik, voldoen niet aan de Metrologiewet. De onderzochte gasmeters voldoen bijna allemaal wél.

Om het vertrouwen van gasten van recreatiebedrijven in het gemeten energieverbruik te waarborgen en om een gelijk speelveld voor recreatiebedrijven te creëren doet Agentschap Telecom de volgende aanbevelingen:

Aan recreatiebedrijven:

1. **Check uw elektriciteits- en gasmeters.** Ga na of de door u gebruikte tussenmeters aan de Metrologiewet voldoen. Schakel zo nodig een deskundig bedrijf in om u hierbij te helpen. Mocht u gebruik maken van meters die niet aan de wet voldoen, vervang deze dan door gekeurde meters;
2. **Bestel alleen gekeurde meters.** Wanneer u nieuwe energiemeters bestelt, zorg er dan voor dat deze gekeurd zijn;
3. **Bewaak de kwaliteit van uw meters.** Denk na over een kwaliteitsborgingssysteem, waarmee u ervoor zorgt dat de meters ook na ingebruikname blijven voldoen aan de eisen uit de Metrologiewet en goed blijven meten;
4. **Bied uw gasten toegang tot de meters.** Zorg ervoor dat uw gasten wanneer zij daarom vragen toegang krijgen tot de meters. Zodat zij kunnen vaststellen welke meter wordt gebruikt voor verrekening, en kunnen controleren of de gehanteerde meterstanden kloppen.

Aan gasten van recreatiebedrijven:

5. **Wees u bewust van de bescherming die de Metrologiewet u biedt.** Wilt u weten of de elektriciteits- of gasmeter die wordt gebruikt voor de verrekening van uw energieverbruik aan de Metrologiewet voldoet, doe dan navraag bij de beheerder van de locatie.

Aan leveranciers/installateurs van elektriciteits- of gasmeters:

6. **Lever/installeer alleen gekeurde energiemeters.**

Agentschap Telecom gaat ervan uit dat zowel de recreatiesector als de installateurs deze aanbevelingen opvolgen. Bij signalen over niet-naleving kunnen controles volgen met mogelijk opleggen van sancties.

Inhoudsopgave

Samenvatting

- 1 **Inleiding—4**
- 2 **Over het onderzoek—5**
 - 2.1 Onderzoeksvraag—**Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
 - 2.2 Onderzoeksmethode en uitvoering van het onderzoek—5
- 3 **Resultaten—6**
- 4 **Analyse resultaten—6**
- 5 **Conclusies en aanbevelingen—7**

Inleiding

Veel recreatiebedrijven maken gebruik van elektriciteits- en gasmeters om het energieverbruik van hun gasten te verrekenen. Zij komen hiermee tegemoet aan de wens van hun gasten om niet teveel te betalen voor energie. Bovendien stimuleren recreatiebedrijven hiermee efficiënt energiegebruik, wat bijdraagt aan de beheersing van klimaatverandering.

Het gaat hierbij om zogenoemde 'tussenmeters': meters die zich op een privaat netwerk bevinden, dat via een 'hoofdmeter' is aangesloten op het netwerk dat door een van de zeven regionale netbeheerders wordt beheerd.¹ De hoofdmeter is eigendom van de regionale netbeheerder.

Elektriciteits- en gasmeters die worden gebruikt voor de verrekening van energieverbruik dienen te voldoen aan de eisen uit de Metrologiewet (vóór 2006: IJkwet). De wettelijke eisen hebben tot doel dat gasten van recreatieondernemers vertrouwen kunnen hebben in het gemeten energieverbruik. De eisen houden onder meer in dat de gebruikte meters gekeurd dienen te zijn (zie Box 1). Ook is de meter verzegeld en mag de meetfout niet groter zijn dan wettelijk toegestaan. Sinds 2016 is Agentschap Telecom aangewezen als toezichthouder op de naleving van de Metrologiewet.

Box 1. Hoe kan ik zien of een elektriciteits- of gasmeter is gekeurd?

Een gekeurde elektriciteits- of gasmeter is voorzien van metrologische merktekens. Hoe deze merktekens er precies uitzien, hangt af van het jaar dat de meter is gekeurd. Bij de meters die na 2006 in de handel zijn gebracht zien de merktekens er als volgt uit.

CE-markering *aanvullende metrologische markering* *identificatienummer van aangemelde instantie*

De "M" in de rechthoek staat voor Metrologie, "19" staat voor de laatste twee cijfers van het jaar van aanbrengeing (in dit geval dus 2019). De "aangemelde instantie" (Engels: *notified body*) is de onafhankelijke instantie die heeft vastgesteld dat de meter voldoet aan de eisen uit de Meetinstrumentenrichtlijn 2014/32/EU.

Bij oudere modellen meters kunnen de merktekens er anders uitzien.

De regionale netbeheerders beschikken voor de ca. 15 miljoen elektriciteits- en gasmeters die bij hen in beheer zijn over een eigen kwaliteitssysteem. Dit systeem wordt beschreven in het Reglement Meterparkbeheer Kleinverbruik.² Steekproefsgewijze periodieke controle van in gebruik zijnde meters maakt onderdeel uit van dit kwaliteitssysteem. Met dit systeem zorgen de regionale netbeheerders ervoor dat de gebruikte meters aan de eisen voldoen en kunnen consumenten en bedrijven erop vertrouwen dat juist wordt gemeten.

¹ Coteq Netbeheer; Enduris; Enexis Netbeheer; Liander; Rendo Netbeheer; Stedin; Westland Infra Netbeheer.

² Reglement voor het meterparkbeheer van in gebruik zijnde energiehoeveelheidsmeters voor kleinverbruik aansluitingen (Reglement Meterparkbeheer Kleinverbruik). Versie 5.0. 's-Gravenhage, oktober 2017.

De recreatiesector beschikt voor de gebruikte tussenmeters niet over een vergelijkbaar kwaliteitssysteem. Reden voor Agentschap Telecom om een verkennend onderzoek uit te voeren naar de naleving van de Metrologiewet door recreatiebedrijven.

2 Over het onderzoek

2.1 Onderzoeksvraag

Agentschap Telecom heeft een onderzoek uitgevoerd om antwoord te krijgen op de volgende vraag: *in hoeverre voldoen energiemeters die door recreatiebedrijven worden gebruikt voor de verrekening van energieverbruik, aan de eisen uit de Metrologiewet?*

Hierbij wordt onder energiemeters verstaan: elektriciteitsmeters, gasmeters en thermische energiemeters (warmtemeters).

Voor de definiëring van een recreatiebedrijf is aansluiting gezocht bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel en daarbij gehanteerde Standaard Bedrijfsindeling (SBI). Bedrijven met één van de volgende drie SBI-codes zijn in het onderzoek meegenomen:

- Locaties verhuur vakantiehuisjes (SBI-code 55201)
- Locaties campings (SBI-code 5530)
- Locaties jachthavens (SBI-code 93291)

Het gaat hierbij om respectievelijk 1316, 1657 en 475 locaties, dus in totaal om 3448 locaties.

Onder de 'eisen uit de Metrologiewet' moet worden verstaan de eisen met betrekking tot de keuring en de verzegeling van de meters. Of de gebruikte meters correct meten is niet onderzocht. Dit past bij het verkennende karakter van dit onderzoek. Let wel: wanneer een energiemeter niet is gekeurd of niet is verzegeld, voldoet deze niet aan de eisen uit de Metrologiewet. Dit betekent echter nog niet dat de meter onjuist meet. Ook veiligheidsaspecten van de gebruikte meters of van de wijze van installeren, zijn niet onderzocht.

2.2 Onderzoeksmethode en uitvoering van het onderzoek

Agentschap Telecom heeft uit de totale populatie van 3448 locaties, gebruik makend van standaard statistische parameters, een aselechte (representatieve) steekproef getrokken van 346 locaties. Let wel: de selectie van te bezoeken parken was zuiver willekeurig en niet gebaseerd op informatie over mogelijke niet-naleving. Via deskresearch is waar mogelijk na gegaan of gebruik wordt gemaakt van tussenmeters voor de verrekening van energieverbruik. Zo is van 193 locaties vastgesteld dat geen gebruik wordt gemaakt van tussenmeters. Voor de overige 153 locaties kon dit of niet worden vastgesteld, of het was duidelijk dat wél gebruik werd gemaakt van tussenmeters. Deze 153 locaties moesten fysiek worden bezocht, om vast te stellen of tussenmeters worden gebruikt en zo ja of ze aan de Metrologiewet voldoen; als duidelijk is dat tussenmeters worden gebruikt – om vast te stellen of ze aan de eisen voldoen. Agentschap Telecom heeft in het najaar van 2018 een aantal brancheorganisaties van recreatieondernemers (waaronder RECRON, per 1/1/2020 HISWA/RECRON) geïnformeerd over het onderzoek. Tussen september 2018 en februari 2019 hebben inspecteurs van Agentschap Telecom de fysieke bezoeken uitgevoerd. Deze bezoeken waren onaangekondigd. Na afloop

van de inspectie heeft de inspecteur de contactpersoon op de locatie mondeling geïnformeerd over de uitkomst van de inspectie.

De inspectieresultaten van 139 locaties waren afdoende om te kunnen worden meegenomen in het onderzoek. Het totaal van locaties waarover een uitspraak kan worden gedaan, komt daarmee op 332 (193+139).

3 Resultaten

Uit het onderzoek is gebleken dat van de 332 onderzochte recreatiebedrijven (locaties), 91 locaties gebruik maken van tussenmeters voor de verrekening van energieverbruik. Dit komt neer op ongeveer 27% van de onderzochte locaties. Op de overige locaties is de betaling voor energieverbruik op een andere manier georganiseerd:

1. Gasten hebben een eigen aansluiting op het netwerk van de regionale netbeheerder inclusief een meter van de regionale netbeheerder;
2. Gasten betalen een vaste prijs voor het energieverbruik;
3. De kosten voor energieverbruik zijn inbegrepen in de prijs van het verblijf.

Op al deze 91 locaties wordt gebruikt gemaakt van elektriciteits-tussenmeters. Op 74 locaties (81%) wordt gebruik gemaakt van een of meerdere elektriciteitsmeters die niet aan de Metrologiewet voldoen. Vrijwel altijd gaat het daarbij om ongekeurde meters. In totaal zijn 14.257 elektriciteitsmeters geregistreerd. Van de elektriciteitsmeters voldoet 74% (10.535 stuks) niet aan de Metrologiewet.

Op 45 van de 91 locaties zijn tevens gasmeters aangetroffen, in totaal 6.206. Op 3 locaties (7%) wordt gebruik gemaakt van een of meerdere gasmeters die niet aan de Metrologiewet voldoen. Van de gasmeters voldoet 1% (72 stuks) niet aan de Metrologiewet.

Op geen van de onderzochte locaties zijn thermische energiemeters (warmtemeters) aangetroffen.

Op basis van de onderzoeksresultaten schat Agentschap Telecom dat op 931 locaties van recreatiebedrijven, gebruik wordt gemaakt van tussenmeters voor de verrekening van energieverbruik (27% van 3448 locaties). Op die locaties bevinden zich naar schatting zo'n 146.000 elektriciteitsmeters. Hiervan voldoen ongeveer 108.000 meters niet aan de Metrologiewet. Het aantal gasmeters op deze locaties bedraagt naar schatting zo'n 63.000, waarvan er zo'n 630 niet aan de Metrologiewet voldoen.

4 Analyse resultaten

Er bestaan verschillende mogelijke verklaringen voor het hoge percentage elektriciteitsmeters dat niet aan de Metrologiewet voldoet. Recreatieondernemers zijn soms onbekend met de eisen uit de Metrologiewet. Ook kostenoverwegingen kunnen een rol spelen: op de markt worden naast gekeurde meters ook ongekeurde meters aangeboden, en deze laatste zijn goedkoper.

Het verschil tussen de situatie bij elektriciteitsmeters (lage naleving) en gasmeters (hoge naleving) wordt mogelijk verklaard door het feit dat op de markt vrijwel geen ongekeurde

gasmeters worden aangeboden. Ook spelen veiligheidsoverwegingen bij gas mogelijk een grotere rol dan bij elektriciteit.

5 Conclusies en aanbevelingen

Op ongeveer een kwart van de vakantieparken, campings en jachthavens in Nederland wordt gebruik gemaakt van tussenmeters elektriciteit en gas voor de verrekening van energieverbruik. 4 op de 5 van deze locaties voldoen niet aan de Metrologiewet in de zin dat een of meerdere meters zijn aangetroffen die niet aan de wettelijke eisen voldoen. 7 op de 10 elektriciteits-tussenmeters die op recreatieterreinen worden gebruikt voor de verrekening van energieverbruik, voldoen niet aan de Metrologiewet. Gasmeters voldoen bijna allemaal wél aan de wet.

Om het vertrouwen van gasten van recreatiebedrijven in het gemeten energieverbruik te waarborgen en om een gelijk speelveld voor recreatiebedrijven te creëren doet Agentschap Telecom de volgende aanbevelingen:

Aan recreatiebedrijven:

1. **Check uw elektriciteits- en gasmeters.** Ga na of de door u gebruikte tussenmeters aan de Metrologiewet voldoen. Schakel zo nodig een deskundig bedrijf in om u hierbij te helpen. Mocht u gebruik maken van meters die niet aan de wet voldoen, vervang deze dan door gekeurde meters;
2. **Bestel alleen gekeurde meters.** Wanneer u nieuwe energiemeters bestelt, zorg er dan voor dat deze gekeurd zijn;
3. **Bewaak de kwaliteit van uw meters.** Denk na over een kwaliteitsborgingssysteem, waarmee u ervoor zorgt dat de meters ook na ingebruikname blijven voldoen aan de eisen uit de Metrologiewet en goed blijven meten;
4. **Bied uw gasten toegang tot de meters.** Zorg ervoor dat uw gasten wanneer zij daarom vragen toegang krijgen tot de meters. Zodat zij kunnen vaststellen welke meter wordt gebruikt voor verrekening, en kunnen controleren of de gehanteerde meterstanden kloppen.

Aan gasten van recreatiebedrijven:

5. **Wees u bewust van de bescherming die de Metrologiewet u biedt.** Wilt u weten of de elektriciteits- of gasmeter die wordt gebruikt voor de verrekening van uw energieverbruik aan de Metrologiewet voldoet, doe dan navraag bij de beheerder van de locatie.

Aan leveranciers/installateurs van elektriciteits- of gasmeters:

6. **Lever/installeer alleen gekeurde energiemeters.**

Agentschap Telecom gaat ervan uit dat zowel de recreatiesector als de installateurs deze aanbevelingen opvolgen. Bij signalen over niet-naleving kunnen controles volgen met mogelijk opleggen van sancties.